

# † JOSQUIN 500-års død †



*NEMF markerer den fransk-flamske komponist Josquin des Prez' 500-års dødsdag  
22-23. oktober 2021 på Herlufsholm*

NEMFs oktoberfestival har siden 2019 tiltrukket både nyt og gammelt publikum til den sjældent hørte tidlige musik. Mens festivalen i 2019 havde *John Dowland* og i 2020 *Heinrich Biber*, som temakomponister, vil 2021-festivalen markere 500-året for den fransk-flamske komponist *Josquin des Prez'* død. Musikken af Josquin og hans samtidige vil blive fremført i både gamle og nye arrangementer af nogle af de førende specialister indenfor den helt tidlige musik i Europa.

*Josquin des Prez (1450/1455 – 27 August 1521)* betragtes som en af grundlæggerne af den klassiske polyfoni, hjørnестenen i den europæiske musik i renæssancen. Hans omfattende *kirkemusik* dannede skole for de komponister der fulgte efter ham, men han er også kendt for sine populære, dansante og frivole *chancons* ofte med meget erotisk indhold. Senere kom det på mode at arrangere *Josquins* vokalmusik for lut; blandt andet spillede Martin Luther ofte *Josquins* musik på sin lut i hjemmet. *Josquins* musik nåede også op til det danske hof under Christian d. 3, hvor den blev særligt brugt i kirkelige sammenhænge. Vi kan godt være stolte af denne forbindelse, som er et udtryk for Danmarks musikalske orientering i denne periode.

Medvirkende ved NEMFs Oktoberfestival 2021;  
*Katharina Bäuml & CAPELLA DELLA TORRE (D) // Bo Holten & MUSICA FICTA  
Andreas Arend (D), lut // RATAS DEL VIEJO MUNDO //  
// Herlufs Vokaler & Karsten Gyldendorf //  
NEMF CONTINUO med Hanna Thiel, gambe & Søren Glerup Hansen, orgel*

## Program

**Fredag d. 22. Oktober**

Kl. 17.00 Åbningsreception i Festsalen  
Festivalen åbnes af medlem af kulturudvalget **Rico Carlsen**

Kl. 18.00 Middag i Gl. Spisesal

Kl. 19.30 Luthers bryllup i kirken  
med *Katharina Bäuml & CAPELLA DELLA TORRE*  
*Herlufs Vokaler medvirker i en sats*

Koncerten optages til transmission på DR-P2 d. 25. oktober

Pause

Kl. 21.30 Josquins dødsønske i kirken  
'death & depression in Josquin des Prez' oeuvre  
med *RATAS DEL VIEJO MUNDO*  
- Soetkin Baptist | mezzo - Anne Rindahl Karlsen | alto - Tomàs Maxé | bass  
- Tetiana Hordiichuk | bandura - Floris De Rycker | lutes

Koncerten optages til senere transmission på DR-P2

## Lørdag d. 23. Oktober

Kl. 15.00 Josquin 'frivole'  
med *Musica Ficta & Bo Holten* i Festsalen

Kl. 16.00 'Voice of a mute'  
о, гомін німого | o, homin nimoho | en stum stemme

med *RATAS DEL VIEJO MUNDO* i Festsalen

Kl. 17.15 *Andreas Arend, lut* i Festsalen

Kl. 18.00 Middag i Gl. Spisesal

kl. 19.30 Josquin ved Christian d. 3.s hof alternerende koncert  
med *Capella della Torre & Musica Ficta* i kirken

kl. 21.30 Completorium med  
*Herlufs Vokaler & Karsten Gyldendorff*  
*NEMF CONTINUO* med *Hanna Thiel & Søren Glerup Hansen* i kirken

## Søndag d. 24. Oktober udgår

Oktoberfestival 2021 er generøst støttet af Augustinus Fonden - Aage og Johanne Louis-Hansens Fond - William Demant Fonden - Brand af 1848 Fond - Solistforeningen af 1921 - Bikubens Fusionsfond, Næstved - Næstved Kommunes Kulturmidler - Mærk Næstved - Statens Kunstfond

Vi takker vores sponsorer og samarbejdspartnere: **Beierholm Revision, Slagelse** - Acta-Advokater - Meny i Østergade - Restaurant B-Spis - Visuel Grafisk - JSPP - RL Live - MR-Musik - Sjællandske Medier - Herlufsholm Skole & Gods

## Den tidlige renæssancemusik

Grænsen mellem middelaldermusik og renæssancemusik er svær at trække, men langt hovedparten af den bevarede musik fra perioden er vokalmusik. Først i barokken fik instrumentalmusikken en tilsvarende status som følge af hoffernes større indflydelse i forhold til kirken og indtil det 16. århundrede bestod det meste af al instrumentalmusik, herunder også lut-repertoiret, derfor af tilpassede vokalstykker. Vi har derfor inviteret et udsøgt udvalg af internationale kunstnere og ensembler som har fået stor anerkendelse for deres enestående arrangementer af denne tidlige musik.

## Om de medvirkende ensembler

**Capella de la Torre** (Tyskland) er et af verdens førende ensembler for tidlig blæsermusik fra det 14. til det 17. århundrede. Ensemblet blev grundlagt i 2005 af oboisten og skalmeje-specialisten **Katharina Bäuml** og har siden inspireret et stort publikum med mere end tusind koncerter, 20 cd'er og adskillige liveoptagelser. Navnet "Capella de la Torre" kan forstås på to måder: i begyndelsen af det sekstende århundrede komponerede spanske Francisco de la Torre måske det mest berømte stykke til et blæserensemble, hans "Danza Alta". Ud over denne hyldest til komponisten kan navnet forstås bogstaveligt. "Della torre" betyder "fra toppen af tårnet" da tidligere tiders blæserensembler ofte spillede fra toppen af tårne og på altaner. I 2016 blev Capella tildelt ECHO Klassik-prisen "Årets Ensemble" og i 2017 for cd'en "Da Pacem - Echoes of the Reformation". I 2018 blev ensemblet tildelt en 'OPUS Klassik' for cd'en "Serata Venexiana".

For at få musikken fra de sidste århundreder til at lyde frisk for moderne ører spiller den aktuelle historiske og musikologiske forskning en vigtig rolle i ensemblets programmer. Særligt vigtigt er arbejdet med originale kilder og tekster. Ensemblet har også fokus på det unge publikum med mange opsøgende og uddannelsesprojekter. <https://www.capella-de-la-torre.de/>

**RATAS DEL VIEJO MUNDO** "Rotterne fra den gamle verden" er et lille ensemble som består af unikke stemmer og instrumenter fra hele Europa. Det ledes af den belgiske lutenist Floris De Rycker, der har specialiseret sig i at lave instrumentale arrangementer af renæssancens folkelige vokalmusik og ensemblet har høstet stor anerkendelse for at blande renæssancens komplekse polyfoniske musik med periodens frivole 'chansons'. Det giver en særlig stemning når ensemblet blander disse arrangementer med originale kompositioner af markante polyfoniske komponister som Ockeghem, Machaut, Goudimel, Richafort og Binchois. RATAS bryder grænserne mellem den nedskrevne musik og den folkelige tradition og tilføjer dette repertoire en sjældent hørt livlighed. Ensemblet skaber en særlig stemning ved at krydse den instrumentale musik, chansons med de massive polyfoniske kompositioner i den samme koncert. <https://www.rdv.m.org/>

**Musica Ficta** blev dannet i 1996 af komponisten og dirigenten Bo Holten og består af en kernegruppe på 12 af Danmarks bedste ensemblesangere, men det er altid de enkelte opgaver, som afgør ensemblets størrelse og stemmesammensætning. På den måde kan man opleve Musica Ficta med alt fra tre damestemmer til en barokbesætning på 16 sangere. Begrebet "Musica Ficta" refererer til den praksis i den tidlige musik, hvor sangerne selv indsætter løse fortegn i satsen. Set fra ensemblets perspektiv retter det opmærksomheden imod, at det musikalske værk i sidste ende skabes af de udøvende selv - og at det rækker ud over det nedskrevne.

Musica Ficta favner et meget bredt repertoire, men ensemblets speciale er dog musikken fra middelalder og renæssance, hvor komponisterne ikke skrev deres store værker for symfoniorkestre, men for den menneskelige stemme. Musica Fictas kunstneriske leder og dirigent, **Bo Holten**, er blandt verdens førende på dette felt. De seneste år har Bo Holtens interesse især kredset om den ekstreme renæssancekomponist Carlo Gesualdo (1566 - 1613), hvis atonale og dissonante madrigaler er blevet en tilbagevendende og yderst anerkendt del af Musica Fictas repertoire. <https://ficta.dk>

Tyske **Andreas Arend** spiller både theorbe og lut med fokus på den tidlige musik fra slutningen af det 15. århundrede. Han optræder ofte som solist særligt med musik af Bach, Kapsberger, de Visée og Francesco da Milano - senest også med Sebastian Ochsenkun, Melchior Newsidler og Valentin Bakfark, men han optræder også ofte også med Freiburger Barock Orchester. Arend laver også crossover-projekter med moderne musikformer. Sammen med Hille Perl (gambe), Veronika Skuplik (barokviolin) og Care Wilkinson (sang) udgav han i 2020 CD'en 'Ballads within a dream' på Harmonia Mundi; "En labyrintisk rejse fuld af overraskelser gennem engelsk musik fra omkring 1600 til 1700. Her skal "Reise" tages bogstaveligt: Her følger ikke nogle smukke stykker hinanden, men det hele er virkelig sammensat, det være sig både Arend som introducerer luten, arrangerer stykkerne eller beriger originale satser med nye kontrapunkter. Interventionerne er subtile og skubber undertiden forsigtigt musikken ud over dens grænser, lydæssigt, harmonisk eller formelt - med en magisk effekt igen og igen." Berliner Zeitung, 18. marts 2020 <https://www.andreasarend.com/>

**Valdemar Villadsen** debuterede fra solistklassen på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i 2012 som kontratenor, men efter stemmeskiftet til tenor har han hurtigt etableret sig som en efterspurgt solist over hele Europa. Valdemar har modtaget flere priser og legater, bl.a. Dronning Margrethes og Prins Henriks Legat og talentprisen Hans Voigts Mindelegat. Valdemar arbejder også som sceneinstruktør og han har iscenesat skuespil, cabaret-shows og operaforestillinger på bl.a. Hamburger Kammeroper, InnovationArt Theatre i Berlin og Shakespeare's Globe Theatre i London.

**Dohyo Sol** har studeret klassisk guitar og lut ved Royal Academy of Music i Stockholm, og yderligere lutstudier ved Koninklijk Conservatorium i Haag (Holland) og på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i København. Dohyo Sol spiller jævnligt med ensembler som Orkiestra Historycyna (Polen), Höör Baroque, Camarata Øresund (Danmark), Concerto Copenhagen, m.fl. Han har også fra theorben dirigeret L'orfeo af Claudio Monteverdi og Rappenteazione di Anima di corpo af Emilio Cavaliere og deltaget i de fleste operaproduktioner på Malmö Opera, Det Kongelige Teater i København, Vadstena Akademi, Ulriksdal Slotsteater "Condicensen", Folkoperaen i Stockholm og på Göteborgoperaen. Siden 2002 har Dohyo Sol og hans sin kone Emilie Roos været kunstneriske ledere af "Höör Barokfestival" og "Höör Barokensemble".

**Karsten Gyldendorff** er født i Næstved og begyndte at spille klaver hos den legendariske Harriet Østergaard-Andersen som 7-

årig. Han debuterede fra solistklassen på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium i 1992 efter studier hos bl.a. Marie-Claire Alain i Paris. Han har siden 1995 været organist og korleder ved Herlufsholm Kirke, men optræder også ofte som både kammermusiker og klaversolist med forskellige orkestre. Gyldendorff er dirigent for **Herlufsholms Kirkes Kammerkor** samt **Herlufs Vokaler** som medvirker ved denne festival.

**NEMF CONSORT / CONTINUO** består af nogle af de førende skandinaviske musikere, som er specialiserede i den tidlige musik. Ved denne festival medvirker **Hanna Thiel** på gambe og **Søren Glerup Hansen** på orgel.

**Hanna Thiel**, viola da gamba, grew up in Germany. Her mother being a piano teacher, she has been surrounded by music through her childhood. She began playing the recorder and piano when she was six years old. At the age of 14, she discovered the viola da gamba, which became her primary instrument. She began her musical education at Bremen's University of Arts in 2008 under the leading of Professor Hille Perl. She received her Bachelor's degree in Music/Viola da gamba in 2012. She continued her musical studies at the Royal Danish Conservatory in Copenhagen with Susie Napper as her teacher, and completed her Master's degree in 2014. Thiel has participated and performed in master classes with the legendary gambists Jordi Savall and Wieland Kuijken, among others. Hanna currently works as a freelance musician, playing with groups such as Concerto Copenhagen, Nordic Network for Early Opera, Weser Renaissance Bremen, Sirius Viols, Gothenburg Baroque, Höör Baroque Ensemble, Spielgarten and Copenhagen Soloists. She has performed at festivals, and has played on several CD recordings as well. Hanna also performs with her own ensembles: Violette de Nuit, Eos Consort and Black Rafinesquia. Primarily, Hanna plays the bass gamba but enjoys all sizes of the gamba family, as well as lirone.

**Søren Glerup-Hansen** har været ansat i Sct. Mariæ Kirke siden 2010 og har den tidlige tastemusik som sit speciale, især italiensk og tysk renaissance- og barokmusik. Han har en omfattende koncertvirksomhed som orgelsolist og er herudover aktiv som kammermusiker på både orgel og cembalo. Han er en ofte benyttet continuo-spiller ved opførelser af passioner, kantater og oratorier samt i produktioner i DR og sammen med flere af landsdelsorkestrene.

### ***NEMF er kendt som den største, mest aktive og kvalitativt bedste festival for "tidlig musik" i Danmark***

Barokmusikfestivaler er der andre steder i Danmark, men ingen andre steder end Næstved kan byde på danske operaopførelser og uropførelser. Det koblet sammen med byens middelalder arkitektur, kan den tidlige musik give os besøgende oplevelser, vi ikke vidste eksisterede. Tidlig-musik publikummet tager til Næstved pga. koncerternes kvalitet. Ingen andre steder i Danmark kan man opleve de kvalitetsmæssigt største europæiske ensembler, som NEMF har hentet til landet de seneste år. Desuden er NEMF's opfindsomhed mht. de enkelte koncertsteder og 'indpakning' en attraktion. NEMFs festivaler og de mange enkeltstående sæsonkoncerter har bevist, at byen kan den slags, og der er skabt et lokalt publikum af en størrelse, der ikke er set andre steder i landet. Der er et stort dansk publikum til barokmusik og Næstved har faktisk selv bevist at kunne tiltrække det på lokalt plan - resten af Danmark er både imponerede over og misundelige på NEMF.

*Steen Frederiksen i Custos*

**"NEMF har gjort det igen.** Sat Næstved på landkortet med en festival, der trækker publikum fra det meste af landet. Blev endelig ved med det!" *Jens Due / Sjællandske oktober 2020*

### **På opdagelsesrejse i Næstved**

Næstved Early Music præsenterede ukendte skatte i Herlufsholms kostskoles kirke. Her var man vidne til musikkens udvikling fra renaissance til barok. Det er sjældent, at en række koncerter kan rulle musikhistorien ud for ørerne af én, som det skete her. Tak til alle de musikere, der var med til det. *Steen Frederiksen / Custos december 2020*

